AH 629
2026Z22633

Antwoord van minister Van Essen (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 16 november 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 423

1

Bent u bekend met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)-rapport ‘Evaluatie KNJV wildvoorjaarstellingen 2013–2024’ en het vervolgonderzoek ‘Naar landelijke en provinciale trends voor haas en konijn, 2013–2023’?

Antwoord

Ja.

2

Bent u bekend met de landelijke toename van de hazenpopulatie en dat deze zich anders ontwikkeld dan in 2022 werd verwacht in het Wageningen Environmental Research (WENR)-rapport*:* Staat van instandhouding haas en konijn?

Antwoord

Door WENR is de staat van instandhouding in 2022 als ongunstig beoordeeld, met name omdat de langetermijntrend een significante afname liet zien. De laatste jaren is die afnemende trend inderdaad tot stilstand gebracht en lijkt het erop dat er sprake is van een toename. Dat stemt positief. Ik ben op dit moment nog niet in staat om te beoordelen hoe de recente ontwikkeling doorwerkt op de staat van instandhouding. Daarvoor zou deze staat van instandhouding opnieuw moeten worden onderzocht.

3

Bent u bekend met de verspreiding van hazenmyxomatose, die vanuit Duitsland inmiddels ook in Nederland is vastgesteld en met de gevolgen van deze ziekte voor besmette hazen?

Antwoord

Ja.

4

Bent u ook bekend met het WOAH advies om de hazenstand niet te hoog te laten oplopen, om grote aantallen zieke en stervende dieren in geval van een uitbraak van Hazenmyxomatose te voorkomen?

Antwoord

Ja, met dat advies ben ik bekend. De WOAH adviseert zieke hazen uit de populatie te verwijderen. Zij adviseren niet om de hazenpopulatie niet te hoog te laten oplopen en dus ook gezonde dieren af te schieten.

5

Vindt u het wenselijk dat zieke hazen in de provincies Groningen, Utrecht en Limburg niet uit de populatie kunnen worden gehaald, waardoor hazen onnodig lijden en de ziekte zich verder verspreid?

Antwoord

De provincie kan een omgevingsvergunning verlenen voor het doden van zieke of gebrekkige dieren om onnodig lijden van deze dieren te voorkomen. Ook kan de provincie vergunning verlenen voor populatiebeheer om de verspreiding van ziektes te voorkomen. Het is dus niet zo dat er niet kan worden ingegrepen wanneer er sprake is van onnodig lijden bij hazen door in dit geval hazenmyxomatose.

6

Kunt u uiteenzetten wat de uitkomsten van bovenstaande onderzoeken betekenen voor de heropening van de hazenjacht in de provincies Groningen, Utrecht en Limburg? Heeft er naar aanleiding van nieuwe informatie hiervan een herbeoordeling plaatsgevonden? Zo ja, met welke uitkomst? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Er heeft vooralsnog geen herbeoordeling plaatsgevonden van de staat van instandhouding van hazen. Op dit moment lopen nog verschillende onderzoeken en een evaluatie van het stelsel voor jacht en faunabeheer. Ik wil de uitkomsten van die onderzoeken afwachten, om op basis van alle informatie een afweging te kunnen maken.

7

Hoe beoordeelt u de wenselijkheid en geschiktheid van de in 2022 gehanteerde Nederlandse beoordelingsmethodiek voor de Staat van Instandhouding (SvI) van de haas, aangezien deze soort niet onder de Habitatrichtlijn valt? Acht u het passend om voor de haas een methodiek te gebruiken die is gebaseerd op de systematiek van de Habitatrichtlijn voor soorten van communautair belang, daar waar de haas door de Europese Unie is bestempeld als een niet communautaire soort? Hoe kijkt u, mede in het licht van de ontwikkeling van een nieuwe beoordelingsmethodiek voor deze soorten, terug op de toepassing van de deze methode?

Antwoord

De staat van instandhouding is een begrip dat voortkomt uit de Habitatrichtlijn. Door de Europese Commissie is nader uitgewerkt hoe dat begrip moet worden geïnterpreteerd. In de Omgevingswet is de staat van instandhouding ook gekoppeld aan soorten die niet onder de habitatrichtlijn vallen. Een logische consequentie daarvan is dat diezelfde methodiek ook voor die soorten wordt gehanteerd. Tegen het besluit de jacht op hazen in de drie provincies (en op konijnen in heel Nederland) niet te openen heeft onder andere de Jagersvereniging een kort geding en vervolgens een bodemprocedure aangespannen bij de rechtbank Den Haag. De bezwaren richten zich onder andere op de gehanteerde onderzoeksmethode. In beide procedures is de Jagersvereniging in 2023 door de rechtbank in het ongelijk gesteld. Een hoger beroep loopt nog.

Omdat ik mij wil baseren op de meest recente informatie en het niet uitgesloten is dat er andere methoden bruikbaar zijn om de staat van instandhouding van nationaal beschermde soorten te beoordelen, laat mijn ministerie op dit moment onderzoeken of er een geschiktere methode is voor het bepalen de staat van instandhouding voor deze soorten. Ik verwacht de resultaten van dat onderzoek medio 2027 met uw Kamer te kunnen delen.

8

Bent u ermee bekend dat Nederland de SvI van de haas, een soort van niet-communautair belang, mogelijk strenger beoordeelt dan Europese regelgeving vereist, terwijl andere lidstaten dit naar verluidt niet doen? In hoeverre leidt deze beoordeling ertoe dat provincies de haas van de vrijstellingslijst voor woningbouw halen, woningbouwprojecten vertraging oplopen en compensatie van leefgebied moeilijker wordt? Kunt u aangeven hoe andere EU-lidstaten de SvI van de haas

beoordelen ten opzichte van Nederland?

Antwoord

Zoals ik aangeef bij het antwoord op vraag 7 is in de Omgevingswet de staat van instandhouding ook gekoppeld aan soorten die niet onder de habitatrichtlijn vallen. Niet alle lidstaten toetsen voor hazen aan de staat van instandhouding.

Mijn ministerie laat op dit moment onderzoeken of er een geschiktere methode is voor het bepalen de staat van instandhouding voor soorten die niet onder de habitatrichtlijn vallen. Voor wat betreft de vrijstellingslijst is de provincie het bevoegd gezag. Ik treed niet in de bevoegdheid van de provincies.

9

Welke actuelere telgegevens zijn inmiddels beschikbaar en hoe worden deze meegenomen bij de beoordeling? Bent u bereid de beschikbare gegevens uit de wildvoorjaarstellingen en het Netwerk Ecologische Monitoring te gebruiken in de herbeoordeling?

Antwoord

De voorjaarstellingen en de daarbij gehanteerde telprotocollen van de Jagersvereniging zijn aan een validatie door het CBS onderworpen. Zoals ik al aan uw kamer aangegeven (kamerstuk 335 76, nr 485) is het niet mogelijk gebleken om alle tellingen te valideren. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het borgen van het koppelen van de trend uit het NEM en de voorjaarstellingen van de Jagersvereniging en de validatie van toekomstige tellingen. Zo ontstaat er een robuustere trend en databestand. Ik ben bereid de gevalideerde tellingen te gebruiken bij een toekomstige herbeoordeling van de staat van instandhouding.

10

Deelt u de opvatting dat beperkingen van de jacht niet langer moeten voortduren dan nodig is en dat heropening aan de orde moet zijn zodra actuele en betrouwbare gegevens aantonen dat dit verantwoord kan en noodzakelijk is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Voor het wel of niet openen van de jacht op de vijf soorten die op de wildlijst staan (haas, konijn, fazant, houtduif en wilde eend) is de staat van instandhouding doorslaggevend. Alleen wanneer de staat van instandhouding niet in het geding is, kan de jacht geopend worden, bij een ongunstige staat van instandhouding kan de jacht niet geopend worden. Binnen de stelselwijziging wil ik, op basis van alle beschikbare informatie en de resultaten van de nog lopende onderzoeken bepalen hoe, en met welke frequentie hier in de toekomst besluitvorming over plaats zal vinden. Ik vind het niet wenselijk daar nu op vooruit te lopen.

11

Acht u het wenselijk dat er geen mogelijkheden zijn om populaties lokaal te beheren wanneer de specifieke lokale omstandigheden daarom vragen?

Antwoord

Het natuurbeleid en daarmee ook het faunabeheer is gedecentraliseerd. Wanneer lokale omstandigheden erom vragen, hebben provincies de mogelijkheid vergunning te verlenen om beheer toe te staan.

12

Bent u bereid op korte termijn te beoordelen of de hazenjacht in Groningen, Utrecht en Limburg kan worden heropend, op basis van de hazen populatie en de hazen myxomatose, zonder te wachten op een bredere herziening van het jacht- en faunabeleid, zodat heropening indien mogelijk nog in het jachtseizoen van 2026 kan plaatsvinden en, indien dat niet haalbaar is, uiterlijk in het daaropvolgende jachtseizoen?

Antwoord

Zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 10 is voor het besluit de jacht te openen op soorten op de wildlijst de staat van instandhouding bepalend. Dierziektes als myxomatose spelen daarbij geen rol. Voor alle vijf soorten van de wildlijst is de staat van instandhouding in 2022 onderzocht en op landelijk niveau als ongunstig beoordeeld. Vooralsnog is alleen de jacht op konijnen in heel Nederland en op hazen in drie provincies gesloten. Gezien de lopende stelselwijziging, de evaluatie die ten behoeve van de stelselwijziging wordt uitgevoerd, het onderzoek naar de methodiek voor de staat van instandhouding en een aantal andere onderzoeken, vind ik het op dit moment niet wenselijk om voor individuele soorten geïsoleerde besluiten te nemen. Ik wil eerst de lopende onderzoeken afwachten alvorens verdere besluiten te nemen.